

Tudi vosovskega morilca so preoblekli v »ilegalca«.

Mit o »Osvobodilni fronti«

Ivo Žajdela

»Osvobodilna fronta« je eden od mnogih pomembnih komunističnih mitov o »NOB«. Učinek komunistične goljufije z njo traja še 75 let po njenem »nastanku«, ko se je Komunistična partija Slovenije skrila pod njeno masko.

Izšla je nova knjiga o revolucionarnem nasilju, ki jo je napisal zgodovinar, ki bi mu težko rekli, da spada v levi »tabor«. Branje poglavja o Osvobodilni fronti me navdaja z čudenjem oz. razočaranjem. Čeprav se že deset let profesionalno ukvarja s preučevanjem revolucionarnega nasilja, mu očitno še vedno ni jasno, kaj je Osvobodilna fronta oz. za kaj je pri tem sploh šlo. Še vedno ponavlja za levičarskimi zgodovinarji, da je bila Osvobodilna fronta koalicijska organizacija, v kateri so imeli komunisti vodilni položaj.

Politika t. i. ljudskih front Vsakomur, ki se le malo poglobi v

delovanje komunistov od tridesetih let naprej, je jasno, za kaj je pri vsem (komunistična revolucija, Osvobodilna fronta, odpor oz. »NOB«) sploh šlo.

Slovenski (jugoslovanski) komunisti so se ravnali po navodilih Kominterne. Politika Kominterne je bila razširiti komunizem, tudi preko revolucij, po vsem svetu. Ker pa so v tridesetih letih komuniste po mnogih deželah zaradi njihovega nasilja preganjali (tudi zapirali), je sredi 30. let Kominterneta začela s politiko t. i. ljudskih front. Oba izraza, »ljudski« in »fronta« sta narekovala množičnost. Šlo je za to, da komunisti ne bodo več nastopali

kot komunisti (pod tem imenom), ampak se bodo poskušali čim bolj vključiti (»infiltrirati«) v civilnodružbene organizacije, kot so bili sindikati, športna društva (sokoli), kulturna društva, prosvetna društva, pevski zbori, gasilci, razna interesna društva (npr. Društvo kmečkih fantov in deklet) itd. Vključili naj bi se v ta društva, tam navezovali stike, iskali somišljenike in potem kot člani teh društev bolj prikrito delovali. Predvsem pa naj bi znotraj društev pridobili čim več somišljenikov in svojo politiko (ideologijo) izražali preko dejavnosti teh združenj in društev. Ustanavljali so

tudi nova društva, ki so nosila bolj politično (ideološko) neprepoznavna imena (v primerjavi z zelo jasnim izrazom komunisti), kot je bilo »Društvo prijateljev Sovjetske zveze«.

Zakrivanje bistva stvari S tem so v drugi polovici 30. let dokaj uspešno prikrili sebe pa tudi svojo dejavnost. Potem pa so se konec 30. let razmere zaostrele z vojno. Ta je bila za komuniste kot dar z neba, čeprav tega seveda niso razglašali. Z vojno so prišle okupacije dežel. Ko so Slovenijo okupirale tuje sile, so, še posebej dosledno Nemci, ukinili policijsko-sodni aparat. Uvedli

so svojega, ki pa je bil učinkovit le parcialno, ni pa več pokrtil celotnega ozemlja. Nastal je »prazen« prostor (ozemeljsko in varnostno), ki so ga takoj izkoristili komunisti. V tem pravno »praznem« prostoru so lahko takoj začeli s komunistično revolucijo. To so organizirali na dveh ravneh. Ena raven je bila za javnost. Sebe so razglasili za upornike proti okupatorju. Vpeljali so skrbno oblikovano propagandno terminologijo: upor, »narodnoosvobodilni« boj itd.

Predvsem pa so sebe oz. svojo vlogo po bogatih izkušnjah iz časa politike »ljudskih front« skrbno prikrili za novim izrazom. Ustanovili so »Osvobodilno fronto«. Ves upor in boj je vodila organizacija s tem takrat (ko so bili ljudje do konca ponižani s prihodom tujca v našo deželo, ki je naenkrat obrnil njihov svet na glavo) magično privlačnim imenom. Spretni komunisti, predvsem Edvard Kardelj in Boris Kidrič, sta Osvobodilno fronto organizirala tako, da bi tisti v njej kot tisti zunaj mislili, da gre za pomembno organizacijo in nosilko upora proti osovražnemu okupatorju. Prav vse v zvezi z Osvobodilno fronto so organizirali komunisti. V resnici je bila Osvobodilna fronta drugo ime za Komunistično partijo. Bila je evfemizem, lepo zvoneča maska, pod katero so prikrili svoje bistvo in svoje početje. Zato je nepojmljivo, da nekateri še vedno pišejo, kako je bila Osvobodilna fronta koalicija, sestavljena iz levo usmerjenih druženj in posameznikov, v kateri so imeli komunisti prevladujoč položaj. To rej naj bi bili le eno od združenj v tej novi organizaciji, pa čeprav z vodilno vlogo. Nepojmljivo zato, ker očitno nihče ne bere temeljnih tekstov očetov tega spretno izpeljanega projekta, predvsem pa, ker so miti pač lepi. Nočejo ali ne zmorejo videti tega, kar je povsem razvidno: kako je do OF prišlo, kdo in zakaj jo je organiziral, kako je funkcionirala. Pa saj če beremo samo Kocbekovo *Tovarišijo*, nam je lahko vse jasno. Tam je Kocbek nazorno prikazal, kako je ta spretna »politika« Kardelja in Kidriča funkcionirala. Nekomunistom,

formalno članom OF, so komunisti podelili (formalno omogočili) neke funkcije, sprva le v obliki članov »izvršnega odbora« (spet samo v obliki formalizma, saj so o vsem pomembnem odločali komunisti). Kocbek obširno opisuje pogovore s Kidričem in tudi z drugimi (npr. Vidmarjem). Zaradi teh pogovorov se je počutil pomembnega. V resnici pa so vse pomembne odločitve sprejemali komunisti, pa še to le Kardelj in Kidrič.

To oz. takšna je bila ta tako lepo zvoneča in »zveličavna« Osvobodilna fronta. Bila je čisti formalizem, propagandno ves čas močno izpostavljena, ustanovljena le za to, da so se za njim prikrili komunisti, hkrati pa je še privlačil mnoge nekomuniste, ki se jim pod njihovim neprikritim imenom ne bi pridružili. Če ne pogledamo v čas »ljudskofrontne« politike Kominterne (komunistov), vse to teže vidimo in razumemo.

Intelktualna lenoba Druga raven delovanja komunistov je bila prikrita: zbirali so podatke o ljudeh, ki jih bodo »odstranili« in hitro, že avgusta 1941 so jih začeli ubijati. Že poleti 1941 so začeli z odkritimi revolucionarnimi dejanji in procesi, pri čemer jih je (zaradi svojega sebičnega interesa) kritiziral celo Stalin (Kominterni). Organizirali so t. i. Varnostno-obveščevalno službo, ki je takoj postala »udar na pest« partije, paravojska za zbiranje informacij o političnih nasprotnikih in za njihovo uničevanje. Takoj so sprejeli tudi nekaj (revolucionarnih) »odlokov«, ki pa so bili bolj formalnega značaja, čeprav so bili sami po sebi zelo zgovorni. Bistvena je bila praksa, početje »na terenu«, to pa je bilo revolucionarno nasilje, ki ga je ves čas spremljala strupena propagandna vojna, s katero so (o)črnilo žrtve tega nasilja.

Vse drugo o Osvobodilni fronti je nekoristno preplevanje propagandnih konstruktov oz. postrevolucionarne mitologije. Danes – sedemdeset let po dogodkih in 25 let po demokratizaciji Slovenije – človek s povzemanjem tega in mnogih drugih mitov kaže le ali pokvarjenost ali

intelektualno lenobo. Vse je namreč povsem jasno.

Čaščenje zločincev s spomeniki

Kje v okupiranih državah po Evropi pa je kdo leta 1941 pobijal svoje sorojake? Slovenski (in vedno jugoslovanski) komunisti so to leta 1941 in 1942 počeli »na debelo«. Italijanski in grški levičarji so šele proti koncu vojne koga ubili. Ampak v Italiji so imeli pred tem dvajset let zločinski fašizem. Mussolinija in Petaccijevo so konec aprila 1945 ustrelili, potem pa v Milanu njuni trupli potegnili na nadstrešek bencinske črpalke, da bi ju lahko videla zbrana množica. Ali s(m) o pri nas obesili za noge Kardelja in zakonca Kidrič? Slovenska prestolnica Kardelja in Kidriča časti s spomeniki in z grobnicami sredi mesta – še petindvajset let po demokratizaciji.

V uvodu imenovani avtor je čutil nekakšno potrebo, da v tej svoji pravkar izdani knjigi med množico citatov (opomb) na neki strani, kjer nekaj zapiše o Varnostno-obveščevalni službi OF, citira dva avtorja oz. njuni novejši deli. Prvi citat je v prvem stavku: »Že avgusta 1941 je CK KPS ustanovil Varnostno-obveščevalno službo (VOS), in sicer z naslednjim namenom: 'da opravlja obveščevalno delo za osvobodilno gibanje in preprečuje delovanje kolaborantov in izdajalcev.'« (Božo Repe, *S puško in knjigo*, str. 96.)

Morilska revolucionarna tolpa je torej »osvobodilno gibanje«, VOS pa je bila plemenita služba, ki je »preprečevala delovanje« »kolaborantov in izdajalcev«.

Kot vemo, so se ljudje, ki jih tu oba avtorja imenujeta z odlozima terminoma »kolaboranti« in »izdajalci«, uprli revolucionarnim morilcem, prav tem, ki naj bi za nekaj, kar naj bi bilo »osvobodilno gibanje«, preprečevalo delovanje nepridipravov.

Nekaj naprej se je avtorju zdelo potrebno citirati iz knjige Gregorja Kranjca *Hoja s hudičem*, da je bila VOS »disciplinski organ KPS«. »Disciplinski organi« izvajajo najbolj zavržene zločine, kot je to počela komunistična VOS? Naj tu pustim ob

strani vprašanje, zakaj se je avtorju zdelo potrebno citirati te absurde trditve o zločinski komunistični VOS, saj odgovora nanj ne vem.

Avtor v knjigi obravnava revolucionarno nasilje. Pri tem je navedel veliko množino tega nasilja oz. zločinov. Zato je toliko bolj absurdno pleteničenje z mitologijo o »Osvobodilni fronti« in citiranje Repetovih absurdov.

Pomembno je dejansko stanje

Prvo poglavje z naslovom *Opredelitev in razlaga temeljnih pojmov* je avtor končal s stavkom (str. 28): »Je pa slovenska protirevolucija po ustanovitvi domobranstva jeseni 1943 in nato v letih 1944 in 1945, kljub nekaterim sicer zelo prozahodno oz. prozavezniško usmerjenim častnikom in skupinam, po zunanjem vtisu in videzu postajala vse bolj kolaboracionistična, ker jo je tudi ob spretni mednarodni propagandi revolucionarnega tabora kot tako predstavilo celo zahodnim zaveznikom, kar je bil tudi eden od poglavitnih dejavnikov za njihovo izročitev Titovi Jugoslovanski armadi konec maja 1945.«

Očitno je enim pomembnejši »zunanjí vtis in videz« kot pa dejansko stanje, to je nadvse neugoden položaj, v katerem se je po kapitulaciji Italije znašla protirevolucionarna stran. Eno so bili interesi vodstva komunistične revolucije, eno interesi »zaveznikov«, drugo, in to je v slovenskem primeru najpomembnejše, ves strahotni lok komunistične revolucije od začetka zlorabe okupacije in odporiških gesel, revolucionarne morije do izrazito preračunljivega odnosa vodstva revolucije do »zaveznikov«, kjer jih je zanimalo le uničenje glavnega nasprotnika, zmaga v revoluciji in oblast.

Zamegljevalne terminologije

Avtorju se je zdelo potrebno razpisati tudi o pojmu »državljanska vojna«, očitno zato, ker ga je potem v nadaljevanju brez zahtege uporabljal ter tako meglil bistvo. Navedel je vrsto zagovornikov oz. uporabnikov tega pojma in tudi nekaj tistih, ki smo ga problematizirali. Polemizira s stališčem, da je uporaba pojma ►

▶ državljanska vojna krivična do z revolucionarnim nasiljem prizadete strani, saj krivdo enači med povzročiteljem zla, to je komunistično revolucijo, in med njegovo žrtvijo, to je protirevolucionarnim gibanjem. Meni, da ni pomembno, kako močen je kdo bil, ali je bil v nekem obdobju eden močnejši, drugi manj oz. da so se vloge moči nih in drugih menjavale.

To, moč nih in drugih, je samo en vidik. Toda enako pomembni so še drugi. Eden od zelo pomembnih je, da drugje po svetu, kjer so se dogajali spopadi, ki jih označujejo s pojmom državljanska vojna, ni bilo tretje zunanje sile, ki bi o spopadu pomembno odločala, na primer okupatorja dežele. V slovenskem primeru je okupator ves čas dogajanja, od prvega do zadnjega dne okupacije oz. vojne bil vojaško najmočnejši akter in je posledično odločal o vsem pomembnem. Protirevolucija se mu nikakor ni mogla izogniti, saj bi jo potem poleg revolucije uničeval tudi okupator. Zato ji je pripisovanje kolaboracije brez ustreznih pojasnil o dejanskem stanju zavajajoče, krivično in poniglavo. Organizacijske oblike protirevolucije (vaške straže, domobranci) so počele vse za to, da zavarujejo ljudi pred nasiljem revolucije in posledično okupatorja. Zato sta bili tudi t. i. kolaboracija in domobranska prisega v službi zaščite ljudi. Če prav te

in takšne »kolaboracije« (in tudi prisege, ki je bila samo neka- kšno simbolno dejanje, ne pa akt nasilja) ne bi bilo, bi bili mnogi ljudje podvrženi še bolj revolucionarnemu in okupatorjevemu nasilju. To je dejstvo, ki se lahko zdi absurdno samo kakšnemu popolnemu indoktrinirancu ali nerazmišljajočemu človeku. Zaradi tega je tudi govorjenje o državljanski vojni zelo krivično za stran, ki jo je povzročila komunistična revolucija.

Avtor govori o državljanski vojni kar od leta 1941 naprej, kar je absurdno. S tem bistveno prikrije pomen revolucionarnega nasilja, ki je pustošilo po deželi od poletja 1941. Vsi vemo, da so bili žrtev tega nasilja predvsem predstavniki tradicionalne slovenske politike (ne »meščanskega tabora«, kar uporablja avtor, saj je to čuden »razredni« pojem).

Termini, skregani z resnico

Tisti, ki še kar naprej uporabljajo izraz »državljanska vojna«, včasih že tako, malo za nalašč, nočejo razumeti, da uporaba tega izraza pomeni tudi očitek izenačitve krivde obeh strani v notranjeslovenskem dogajanju. To je skrajno krivično početje oz. očitek, saj je krivda medvojnega zločina (genocida, ker je šlo za uničenje ene politične skupine) izključno na revoluciji oz. komunistih, ki so jo izvajali oz. vodili. Protirevolucija se je

pred komunističnim uničevanjem branila bolj ali manj uspešno. Pred nasilnikom, še posebej tako agresivnim in s takšno propagandno podporo, kot so jo imeli komunisti (razglašanje OF, upornišтва, kolaboracije), se je bilo zelo težko braniti. Komunisti so s svojimi paravojskami ves čas napadali, kjer in kakor se je le dalo. V naravi napadene strani ni bila napadalna drža, ampak predvsem obrambna. Tudi to je pomenilo »nepošten« spopad. Napadana stran si tega spopada nikakor ni želela, komunisti pa ves čas in v največji intenziteti. Zaradi vsega tega je izenačevanje krivde z slabšalnico »državljansko vojno« nepošteno in krivično do žrtev komunističnega nasilja.

Pri tem je treba ugotoviti še nekaj. Nekateri tovrstne izraze, kot je npr. »državljanska vojna«, uporabljajo zato, ker tistih pravih ne želijo, si ne upajo, kakšen tudi iz intelektualne lenobe, ker o problematiki ne razmišlja, je ne analizira in bi jo posledično opisoval tako, kot jo z analizo spozna, torej s praviimi besedami.

V zadnjih letih sem velikokrat zapisal, da po dvajset in več letih, kar smo v demokraciji in imamo na voljo nešteto kakovostne literature in arhivskih virov, moramo pisati o naši nedavni zgodovini na osnovi virov in dejstev, ne pa tako, da povzemamo preživelo mitologijo (vključno

s terminologijo). Danes imamo vse pogoje, da dejansko stanje med drugo svetovno vojno in komunistično revolucijo na Slovenskem opisujemo s stvarnimi besedami, ne pa da prepisujemo množico terminov, ki nimajo prav nobene zveze z resnico.

Partizansko »sodstvo« Še beseda o t. i. partizanskem sodstvu, o katerem nekateri spet radi pišejo, ne vem zakaj. Eno je nekaj, kar je bilo na papirju v nekakšnem osnutku teorije. Nekaj povsem drugega je bilo dejansko stanje. Toda najbolj pomembno pri tem in mnogočem drugem je, da so bili partizani le paravojska komunistične partije, ki ni imela nobenega mandata in ne legitimnosti za kakršno koli nasilje ali »sodstvo«. Vse njihovo početje je bilo nelegalno in nelegitimno. Za povrh pa še v osnovi zločinsko. Vsi, ki se ob tem spomnijo leporečja o nujnosti upora proti okupatorju in celo legitimnosti upora, naj se hkrati spomnijo le na eno: upor in upornišтво proti okupatorju je vedno legitimno. V slovenski »zgodbi« ga je nekaj bilo, vendar je bil prav ves podrejen »legitimiranju« (prikrivanju) revolucionarnega nasilja.

Tako so o »partizanskem sodstvu« pisali v razvpiti Enciklopediji Slovenije: deklarativno, brez prikaza dejanskega stanja »na terenu« in refleksije (premisleka, za kaj je pravzaprav v resnici šlo). ■

FM 102.1
99.5
stereo
RDS
Radio VIVA
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavara 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com